

Poznań, 05 luty 2024r.

**Ocena
rozprawy doktorskiej na stopień doktora nauk fizycznych**

mgr ANNY GARASZ

„Wykorzystanie metody ruchowych potencjałów wywołanych indukowanym polem magnetycznym MEP podczas rejestracji z mięśni i nerwów do celów diagnostycznych”

wykonanej pod kierunkiem naukowym prof.dr hab. med. Juliusza Hubera (promotor)
i dr n.fiz. Magdaleny Grajek (promotor pomocniczy)
w Zakładzie Patofizjologii Narządu Ruchu w Ortopedyczno – Rehabilitacyjnym Szpitalu
Klinicznym im. Prof. Wiktora Degi w Poznaniu.

Podstawę formalną wykonania recenzji stanowi pismo Dziekana Wydziału Fizyki
z dn.02 stycznia 2024 roku (BOW/633/01/2024/KP), powołujące się na Uchwałę Rady
Naukowej Dyscyplin Nauki Fizyczne i Astronomia Wydziału Fizyki UAM z dnia 15 grudnia
2023 roku o powołaniu recenzentów.

Ocena strony formalnej

Rozprawa doktorska mgr Anny Garasz została opracowana zgodnie z wytycznymi
wynikającymi z § 6.3 Rozporządzenia MNiSW z dnia 19.01.2018 w sprawie szczegółowego
trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu
habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. 2018 z dn.30.01.2018
roku poz.261) oraz Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 roku o zmianie ustawy Prawo o
szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dn.31 stycznia 2023 r.
poz.212).

Przedstawiona do oceny dysertacja pt. „Wykorzystanie metody ruchowych
potencjałów wywołanych indukowanym polem magnetycznym MEP podczas rejestracji z
mięśni i nerwów do celów diagnostycznych” składa się z dwóch podstawowych części. Część
pierwsza początkowo informacyjna zawiera wykaz stosowanych skrótów, spisu publikacji
włączonych do cyklu w kolejności chronologicznej, opublikowanych w czterech
czasopismach naukowych – trzech krajowych, (*Praktyczna Ortopedia i Traumatologia – 1
praca, Issue of Rehabilitation, Orthopaedics, Neurophysiology and Sport Promotion – 1*

praca, *Rheumatolog – 1 praca*) i dwóch zagranicznych (*International Journal of Artificial Organs – 1*). Łączny współczynnik oddziaływania publikacji wynosi $IF=1.7$, liczba punktów KBN/MNiSW/MEiN – 195. Należy zaznaczyć, że Doktorantka jest pierwszą autorką w trzech publikacjach składających się na rozprawę doktorską, Jej wkład autorski jest znaczący. Pragnę podkreślić, że powyższe prace stanowią właściwy cykl publikacji będący ściśle związanym z rozprawą doktorską.

W dalszej części umieszczone są streszczenia w językach polskim i angielskim, po czym umiejscowiony jest autoreferat obejmujący wstęp, cele pracy badawczej, materiał i metody wykorzystywanych badań, dyskusję nad wynikami prac, wnioski, znaczenie wyników prezentowanych w cyklu prac oraz bibliografia.

Druga część rozprawy zawiera kopie Uchwały Komisji Bioetycznej, oświadczenia Promotora i współautorów oraz kopie publikacji z omówieniem.

W skład cyklu wchodzi następujące publikacje:

1. **Garasz A.**, Huber J., Wincek A., Szymankiewicz-Szukała A., Kotwicki T., Kubaszewski Ł., Głowacki M., Tomaszewski M., Dąbrowski M., Harasymczuk P., Głowka P., Daroszewski P., Borkowski R., Grajek M.: Weryfikacja nieinwazyjności i precyzyjności rejestracji powierzchniowych vs. Iglowych ruchowych potencjałów wywołanych podczas neuromonitoringu u pacjentek w trakcie chirurgicznej korekcji młodzieńczej skoliozy idiopatycznej. *Prakt. Ortop. Traum.* 2021, nr 2, s.26-30 (MEiN=5);
2. **Garasz A.**, Huber J.: Review on methodology and interpretation of results of motor evoked potentials induced with magnetic field or electrical stimuli recorded preoperatively or intraoperatively. *IRONS* 2021; 34: pp.33-42 (MEiN=20);
3. **Garasz A.**, Huber J., Grajek M., Daroszewski P.: Motor evoked potentials recorded from muscles versus nerves after lumbar stimulation in healthy subjects and patients with disc-root conflicts. *The International Journal of Artificial Organs* 2023; 0(0). doi:10.1177/03913988231159689 (IF=1.7; MEiN=70)
4. Daroszewski P., **Garasz A.**, Huber J., Kaczmarek K., Janusz P., Głowka P., Tomaszewski M., Kotwicki T.: Update on the neuromonitoring procedures applied during surgeries of the spine – observational study. *Rheumatology* 2023, 61 (1), pp.21-29 (MEiN=100).

Ponieważ oryginalne prace badawcze, które składają się na rozprawę doktorską, były poddane wcześniej ocenie przez redakcje czasopism i niezależnych recenzentów, moja recenzja tak przygotowanej rozprawy koncentruje się przede wszystkim na ocenie autoreferatu. Ta część dysertacji, będąca autorskim opracowaniem Doktorantki, pokazuje bowiem Jej zasób wiedzy, umiejętności formułowania wniosków i posługiwania się piśmiennictwem naukowym.

Uwagi krytyczne

Kryteria niezbędne do przedstawienia rozprawy doktorskiej zostały spełnione. Recenzent nie wnosi uwag krytycznych do formy i struktury formalnej rozprawy.

Ocena merytoryczna rozprawy

W części wstępnej pracy Doktorantka skupiła się głównie na charakterystyce ruchowych potencjałów wywołanych (MEP), przedstawia obecny stan wiedzy na temat ich zastosowania w diagnostyce neurofizjologicznej jak również dla celów leczniczych, neurochirurgicznych, ortopedycznych i rehabilitacji. Kolejno uzyskujemy informacje zarówno o podstawowych ograniczeniach dla technik MEP jak i zaletach, w tym zastosowaniu rejestracji potencjału znad nerwu zaopatrującego odpowiedni mięsień m.in. podczas neuromonitoringu śródoperacyjnego.

W odniesieniu do kluczowej (metodologicznie) części – główne cele pracy zostały sformułowane poprawnie w odniesieniu do tematu rozprawy, dotyczą analizy parametrów mierzonego sygnału dla rejestracji potencjału z mięśnia i z nerwu; aktualizacji danych normatywnych dla mięśniowych MEP wraz z opracowaniem norm dla neurogennych MEP; oceny możliwości aplikacyjnych techniki rejestracji znad powierzchni nerwów podczas neuromonitoringu śródoperacyjnego stosowanego podczas zabiegu korekcji skoliozy idiopatycznej``.

W syntetyczny sposób opisano materiał badany (pacjenci z konfliktem krążkowo-korzeniowym odcinka lędźwiowego kręgosłupa) z kryteriami wykluczającymi z projektu, metodykę badań z zakresu neurofizjologii klinicznej [globalną (powierzchniową) elektromiografię (sEMG), elektroneuroografię (ENG), ruchowe potencjały wywołane indukowanym polem magnetycznym]. Przeanalizowano także dane z neuromonitoringu

śródoperacyjnego pacjentów poddanych zabiegom korekcji młodzieńczej skoliozy idiopatycznej. Zastosowano prawidłowe procedury statystyki zaawansowanej w analizie wyników badań, wskazano testy, na podstawie których określono znamienność statystyczną obserwowanych zmian.

Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (Uchwała nr 696/18 z dn.14 czerwca 2018 roku).

Wyniki badań prezentowane przez Doktorantkę ukazały że ruchowe potencjały wywołane zarejestrowane z nerwów charakteryzują się znacząco niższymi wartościami amplitud. Zaobserwowana tendencja występuje zarówno w grupie kontrolnej jak i u pacjentów z konfliktem krążkowo-korzeniowym, przy czym u tych ostatnich różnice są większe. We wszystkich przebadanych przypadkach latencje MEP z nerwów były krótsze oraz charakteryzowały się nieco dłuższym czasem trwania niż zarejestrowane w mięśniach. Z przeprowadzonych badań wynika, że wyłącznie parametr amplitudy MEP wykazywał wartość kliniczną, zwłaszcza u pacjentów ze zmianami atroficznymi w mięśniach lub pod wpływem leków zwiotczających. Uzyskane wyniki potwierdziły hipotezę o komplementarności rejestracji nMEP i mMEP.

Wyniki badań zaprezentowane przez Doktorantkę w poszczególnych pracach nawiązują do głównego celu pracy, ich treść jest przejrzysta dla czytelnika. Zostały szczegółowo przeanalizowane i szeroko przedyskutowane na tle bieżącej literatury zagranicznej, stąd wartość przedstawionych badań w powyższym cyklu publikacji w mojej ocenie jest wysoka.

W „Dyskusji” Doktorantka wykazała się pełną dojrzałością naukową i zdolnością do kompleksowej interpretacji uzyskanych przez siebie wyników na tle danych piśmiennictwa. Rozdział napisany jest w sposób zwarty, interesujący, ukazuje osiągnięcia, a często ograniczenia rezultatów badań przeprowadzonych w wielu ośrodkach naukowych. W rozdziałach tych zgromadzono znaczną ilość wyników do porównań, stwarzając tym samym bazę danych, do której w łatwy sposób będą mogli docierać zainteresowani problemem.

Sformułowane wnioski trafnie koncentrują się na najistotniejszych rezultatach całego projektu badawczego.

Z obowiązku recenzenta należy wymienić stosunkowo drobne uchybienia zaobserwowane podczas lektury niniejszej rozprawy, takie jak błędy literowe czy interpunkcyjne.

Podsumowanie

Stosunkowo nowa forma opracowania rozprawy doktorskiej, która niewątpliwie podąża za duchem czasu wymaga pełnej spójności opisu uzyskanych wyników z danymi opublikowanymi w załączonych publikacjach oraz umiejętności syntetycznej analizy całości uzyskanych wyników na tle danych piśmiennictwa. Przedłożona do recenzji rozprawa na stopień doktora w formie 4 oryginalnych prac naukowych spełnia właśnie te wymogi.

Pragnę podkreślić, że cały projekt stanowiący podstawę dysertacji doktorskiej mgr Anny Garasz został starannie zaplanowany i poprawnie wykonany, a uzyskane wyniki są oryginalne i interesujące. Przedstawione w recenzji uwagi odnoszą się głównie do niewielkich błędów stylistycznych, nie umniejszają one jednak mojej wysokiej oceny pracy. Rozprawa stanowi samodzielny dorobek naukowy, a Doktorantka wykazała się wiedzą i umiejętnością prowadzenia badań naukowych.

Stwierdzam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr Anny Garasz pt.: *„Wykorzystanie metody ruchowych potencjałów wywołanych indukowanym polem magnetycznym MEP podczas rejestracji z mięśni i nerwów do celów diagnostycznych”* spełnia wymogi określone pracom doktorskim (art.187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce /z dn.03.07.2018 r., Dz.U.poz.1669, z późn.zm.), jednocześnie **kwalfikuje Doktorantkę do nadania stopnia doktora nauk fizycznych w dyscyplinie nauki fizyczne** (na podstawie publikacji). Zatem wnoszę do Wysokiej Rady Naukowej Dyscyplin Nauki Fizyczne i Astronomia Wydziału Fizyki UAM o dopuszczenie mgr Anny Garasz do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Kierownik
Katedry Fizjoterapii Klinicznej
Jacek Lewandowski
Prof. dr hab. Jacek Lewandowski